

IMPLEMENTÁCIU PROJEKTU ZABEZPEČUJÚ

EUROIURIS – EURÓPSKE PRÁVNE CENTRUM (www.euroiuris.sk)

je občianske združenie, ktorého činnosť je zameraná najmä na šírenie hodnôt a myšlienok Európskej únie a Rady Európy, štúdium európskeho a medzinárodného práva, komparatistiku európskeho a slovenského práva, ako aj na vedeckú a publikačnú činnosť.

Za týmto účelom združenie EUROIURIS podporuje a organizuje vzdelávanie odbornej verejnosti vrátane svojich členov, poskytuje informačné a poradenské služby z oblasti európskeho a medzinárodného práva, vypracúva vedecké štúdiá a analýzy a publikuje výsledky svojich zistení.

JUSTIČNÁ AKADEMIA (www.ja-sr.sk)

je nezávislou vzdelávacou inštitúciou s celoštátnou pôsobnosťou, ktorá zabezpečuje, organizuje a vykonáva vzdelávanie sudcov, prokurátorov a súdnych úradníkov. Bola zriadená zákonom ako samostatná právnická osoba, ktorá je rozpočtovou organizáciou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Justičná akadémia zabezpečuje vzdelávacie podujatia prostredníctvom svojich zamestnancov a pedagogického zboru podľa schváleného ročného akademického plánu.

INFORMAČNÁ KANCELÁRIA RADY EURÓPY (www.radaeuropy.sk)

bola zriadená v Bratislave v roku 1993 s cieľom rozširovať informácie týkajúce sa činnosti Rady Európy. Jej aktivity zahŕňajú informačnú a referenčnú činnosť o programoch a činnosti Rady Európy, poskytovanie knižničných služieb, publikovanie hlavných dokumentov Rady Európy v slovenskom jazyku, organizovanie prednášok, školení a seminárov o Rade Európy pre širšiu verejnosť, účasť na príprave akcií Rady Európy na Slovensku, spoluprácu so slovenskými úradmi, masovokomunikačnými prostriedkami a inými organizáciami formou výmeny informácií, podieľanie sa na akciách európskeho charakteru.

Právna úprava ochrany ľudských práv v Európskej únii a Rade Európy a ich aplikácia v podmienkach Slovenskej republiky

Kontakt:

EUROIURIS - Európske právne centrum, o. z.
Šafárikovo nám. 7, 811 02 Bratislava
tel./fax: 02 / 526 37 992
e-mail: euroiuris@euroiuris.sk
www.euroiuris.sk
www.ludskeprava.euroiuris.sk

www.ludskeprava.euroiuris.sk

máj 2008 - december 2009

Projekt je financovaný v rámci blokového grantu pre MVO:
Ľudské práva, priorita: Posilnenie súdnictva,
s finančnou podporou Nórskeho finančného mechanizmu
a finančného mechanizmu EHP realizovaného prostredníctvom
Nadácie otvorenej spoločnosti

Projekt implementuje občianske združenie
EUROIURIS – Európske právne centrum
v spolupráci s **Justičnou akadémiou** Slovenskej republiky
a **Informačnou kanceláriou Rady Európy**

O PROJEKTE

Projekt je primárne určený na **vzdelávanie sudcov, prokurátorov, justičných a právnych čakatelov a vyšších súdnych úradníkov**, ktorí sa priamo podieľajú na rozhodovaní o ochrane ľudských práv.

Samostatnou súčasťou projektu sú aj **informačné semináre pre občanov**, ktorých cieľom je šírenie právneho povedomia o možnosti súdnej ochrany ľudských práv a informovanie občanov o možnostiach právnej pomoci a právneho poradenstva vrátane informácií o možnostiach a formalitách podávania ústavných sťažností.

Vzdelávacie semináre absolvujú tiež **zamestnanci samosprávy**, na ktorých sa občania obracajú v prípade porušenia niektorých druhov ľudských práv.

Projekt sa realizuje v období od **1. mája 2008** do **31. decembra 2009**.

Projekt realizuje občianske združenie EUROIURIS – Európske právne centrum v spolupráci s partnermi projektu – Justičná akadémia a Informačná kancelária Rady Európy.

AKTIVITY PROJEKTU

- informačná web-stránka **www.ludskeprava.euroiduris.sk**, ktorá poskytuje cieľovej skupine celkový prehľad o problematike ľudských práv, vrátane dokumentov Rady Európy a Európskej únie a judikatúry Súdneho dvora ES a Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj informácie o vzdelávacích aktivitách a publikáciách vydaných v rámci tohto projektu;
- 10 seminárov pre sudcov, prokurátorov, justičných a právnych čakatelov a vyšších súdnych úradníkov** realizovaných v spolupráci s Justičnou akadémiou a zameraných na témy:
 - ochrana ľudských práv v judikatúre Rady Európy a konanie pred Európskych súdom pre ľudské práva (spolupráca slovenských súdov a ESLP);
 - ochrana ľudských práv v judikatúre súdov Európskych spoločenstiev (ochrana v konaní pred Súdnym dvorom ES a Súdom prvého stupňa, ochrana ľudských práv na základe Charty základných práv Európskej únie);

- 5 seminárov pre verejnosť** zameraných na témy:
 - inštitúty ochrany ľudských práv v slovenskom a európskom priestore (ústavná sťažnosť, sťažnosť na Európsky súd pre ľudské práva, verejný ochranca práv Slovenskej republiky a Európskej únie);
 - aplikácia európskej judikatúry súdmi Slovenskej republiky;
 - ochrana ľudských práv v kontexte samosprávy (ochrana základných práv a slobôd v systéme samosprávnych krajov, miest a obcí, právo na informácie, na dobrú správu, základné politické práva);
- publikácia **Komentár k vybraným článkom Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd** obsahujúca výklad a spôsob aplikácie jednotlivých článkov Dohovoru, spolu s odkazom na relevantnú judikatúru a pripravená s ohľadom na požiadavky slovenskej justície;
- publikácia **Ľudské práva - Vybrané rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov Európskych spoločenstiev** zameraná na kľúčové rozhodnutia európskych súdov v oblasti ľudských práv a základných slobôd.

ČO SÚ ĽUDSKÉ PRÁVA ?

Ľudské práva možno charakterizovať ako základné práva a slobody, ktoré patria každému človeku od narodenia bez ohľadu na jeho rasu, pohlavie, etnickú, národnostnú alebo štátnu príslušnosť. **Ľudské práva sú neodňateľné** (nikoho nemožno týchto práv pozbaviť), **nescudziteľné** (nemožno ich previesť na iného), **nepremlčateľné** (nepodliehajú premlčaniu, a teda ich trvanie je počas života človeka časovo neobmedzené) a **nezrušiteľné** (existujú nezávisle od vôle zákonodarcu, ktorý ich uznáva, ale nemôže ich zrušiť). Ľudské práva pritom nie sú len etickými a morálnymi princípmi, ale ich dodržiavanie a efektívna ochrana patrí k základným črtám každého demokratického a právneho štátu.

Medzi relevantné **medzinárodné právne dokumenty** v oblasti ľudských práv univerzálnej povahy patria najmä dve medzinárodné zmluvy týkajúce sa ľudských práv, prijaté v roku 1966 na pôde Organizácie spojených národov: Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, ktorý upravuje ľudské práva prvej generácie a Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, ktorého predmetom sú ľudské práva druhej generácie. Oba dohovory začali platiť v roku 1976 a zaväzujú tie štáty, ktoré ich ratifikovali. Okrem týchto dohovorov možno z mnohých ďalších dokumentov upravujúcich

špecifické oblasti ľudských práv spomenúť napríklad Európsku sociálnu chartu z roku 1961, Dohovor o zrušení všetkých foriem rasovej diskriminácie z roku 1965 a Dohovor o právach dieťaťa z roku 1980.

V právnom poriadku Slovenskej republiky je základom právnej úpravy ľudských práv Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. a ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

EURÓPSKY SYSTÉM OCHRANY ĽUDSKÝCH PRÁV

Základom európskeho systému ochrany ľudských práv je činnosť Rady Európy, ktorá vznikla v roku 1949. Pod záštitou Rady Európy bol v roku 1950 podpísaný **Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd**, ktorý bol neskôr doplnený dodatkovými protokolmi. Tento dohovor vytvoril štandard ochrany ľudských práv v štátoch, ktoré sú členmi Rady Európy. Spory týkajúce sa dodržiavania dohovoru rozhoduje Európsky súd pre ľudské práva so sídlom v Štrasburgu, na ktorý sa môžu po vyčerpaní dostupných vnútroštátnych prostriedkov nápravy obrátiť aj jednotlivci, ktorí namietajú porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných týmto dohovorom. Všeobecná ochrana ľudských práv v Európe je teda v prvom rade doménou Rady Európy a Európskeho súdu pre ľudské práva.

Pokiaľ ide o Európske spoločenstvá a Európsku úniu, hoci sa Európske spoločenstvá spočiatku sústredili na ekonomické integračné ciele, Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo svojej judikatúre uznal základné práva a slobody za základné zásady komunitárneho práva, ktoré sú spoločné všetkým členským štátom. Formálne vyjadrenie ľudských práv na pôde Európskej únie priniesla až Zmluva o Európskej únii z roku 1992 a **Charta základných práv Európskej únie** z roku 2000, ktorá sa má stať podľa Lisabonskej zmluvy z roku 2007 súčasťou primárneho komunitárneho práva. Osobitným orgánom Európskej únie v oblasti ochrany ľudských práv je od roku 2007 Agentúra Európskej únie pre ľudské práva so sídlom vo Viedni.